

A (VAJDASÁGI) KÖLTŐ

"Ahonnan jöttünk, ott születtünk.
Onnan kergettek. Onnan el."

(Szivéri János: *Vágóhíd utca*)

SZIVÉRI JÁNOS
KÖLTŐ
(1954 — 1990)

A vajdasági Bánátban (Muzslán) született Szivéri János, a 20. századi vajdasági magyar és a magyar irodalom jelentős költője 1990-ben hunyt el Budapesten. Földönfutó volt, hányatott és kegyetlenül rövid életű. 36 évet élt, s egy szinte befejezetten mondható életművet hagyott maga után. Nevéhez fűződik az *Új Symposion* megalapítása, amely igen merész vállalkozásnak tekinthető, hisz a szocialista rendszer kényszerkánonjának és dogmáinak elvetése és a művészi szabadság előtérbe helyezése jellemezte. A Symposion-nemzedék kíméletlen üldöztetéseknek volt kitéve emiatt – oly mértékben, hogy egzisztenciájuk vált kérdésessé. Szivéri Budapestre már nagybetegen érkezett, s az alig egy év múlva bekövetkezett haláláig írta verseit.

Az *Új Symposion* dramatikus megszüntetése az akkori vajdasági magyar irodalom töréspontja is volt ugyanakkor. A kilencvenes évek háborúi elől menekülve a jeles vajdasági magyar írók, költők nagy része Magyarországra települt át. A Vajdaságban ezután egy ideig nem létezett olyan jelentős folyóirat, amely, maga köré tömörítve a fiatal tehetségeket, generációalakító lett volna. A Vajdaság különböző részein, a kilencvenes években jött létre több, a mai napig működő irodalmi fórum: a *zEtna Kiadóház* (alapítója és működtetője Beszédes István), a *Sikoly* irodalmi és művészeti folyóirat (főszerkesztője Sándor Zoltán), a *DNS* posztalfabetikus periodika (szerkesztői Beke Ottó és Samu János Vilmos), s az 1934 óta létező *Híd* irodalmi folyóirat (jelenlegi szerkesztője Faragó Kornélia) égisze alatt működő Híd Kör.

A közép-bánáti Muzslán, (ahol a Közép-Bánság legnagyobb magyar közössége él, mintegy ötezren) N. Czirik Ferenc moholi (bácskai) születésű író, költő, néhány helybeli művészetkedvelővel 1993-ban alapította meg a Szivéri János Művészeti Színpadot, a költő szellemiségének megőrzése és a fiatal, tehetséges alkotók felkarolása céljából. A szervezet irodalmi tevékenységének egyik fontos része, hogy a költő születésnapján, március 25-én évente Szivéri-napot szervez a tagság, amikor megkoszorúzza a szülői házon levő Szivéri-emléktáblát, majd irodalmi és képzőművészeti rendezvényeket tart.

Szivéri János halála után, 1992-ben, egykori íróársai és barátai Veszprémben megalapították az *Ex Symposion* folyóiratot. Ugyanabban az évben alakult meg a Szivéri Társaság, létrehozták a Szivéri-díjat, s nyitotta meg kapuit Veszprémben a Szivéri Intézet. Két évvel később jelent meg, a Kortárs Kiadónál, Mátis Livia szerkesztésében a *Szivéri János minden verse* című kötet, majd 2011-ben, a Gondolat Kiadónál, Reményi József Tamás szerkesztésében az eddigi legteljesebb gyűjtemény *Szivéri János művei* címmel.

A Vajdaságban azonban csak több mint tíz év elmúltával kezdett újraéledni a Szivéri-életművel való méltó foglalkozás, nagyrészt az újvidéki Magyar Tanszék jóvoltából.

Szivéri János nem volt politikus költő. A társadalmi folyamatokra és az azokat irányítóakra azonban igen érzékenyen reagált. Versei – akár a látók – értékrendjében megbomlott, sokszor kilátástalannak tűnő világunkban is találóak. Aktuálisak.

Kovács Jolánka
SZJMSZ alelnöke, író, műfordító

TARTALOM

KOVÁCS JOLÁNKA	
A (vajdasági) költő	3
FENYVESI FÉLIX LAJOS	
Monológ a száműzetésben	4
SOÓS CSILLA	
"Igazság és jóság, tudás és szeretet"	5
KŐSZEGFALVI FERENC	
Egy rangos közkatona	9
BEREI ERZSÉBET	
A zeneiskola 60 éve	10
FENYVESI FÉLIX LAJOS	
Esztendők futása	12
KOVÁCS SZABINA	
Mártélyi hexameterek	12
FÉNYESI TÓTH JÁNOS	
A versek hallgatóihoz	12
HEGEDŰSNÉ DÉKÁNY MAGDOLNA	
"Szent nekem a Tisza vize"	13
HÉZSÓ FERENC	
Kurucz D. István emlékét idézve	15
KOVÁCS SZABINA	
Határtalanul! 2014	16
SZIVÉRI JÁNOS	
Szeplőtelen álmok	17
KOVÁCS JOLÁNKA	
A Szivéri János Művészeti Színpad	17
DUŠKA VRHOVAC	
Traženje Naslova	
A cím keresése	
(fordította: Kovács Jolánka)	18
KOVÁCS JOLÁNKA	
A zöld kabát	19
KÓNYA-KOVÁCS OTÍLIA	
Halálfélelem	20
N. CZIROK FERENC	
Akár szabad szolga	21
Akár rangjelző csillagok	21
CZIROK ATTILA	
Galambjaid felröppennek	21
Kékmadár	21
BENÁK KATALIN	
Kreatív gondolkodást fejlesztünk	22
DANI IMRE	
Nyomkövető magatartás	24
A hatalom	24
BENÁK KATALIN	
Makett és valóság	25
SZENTI TIBOR	
A Vásárhelyi Pusztáért Szövetség	26
BODÓ PÉTER	
Műemléki felújítások	28
NAGY IMRE	
Németh József	30

GALÉRIA

Kurucz D. István: Csikós	1
Szivéri János: Bolhák tánca	2
Tóth Béla: Kerámia	17
I. Rácz László grafikái	4, 21
Németh József: Tiszta forrásból	31
Fodor József: Áradás	32

WWW.VASARHELYILATOHATAR.HU

Alapítványi támogatónk: Czirbusz Piroska Emlékére a Hódmezővásárhelyi Művészetekért Közalapítvány